

¡He vānaŋa koe, he vānaŋa a au! He kori koia ko vānaŋa mo rova'a i te aŋi-aŋi

He rave'a 'āpī 'e he rave'a reka mo hā'ū'ū ki te hua'ai,
mo rova'a e te ŋā poki i te aŋi-aŋi haŋa

He aŋi-aŋi he oho i te vānaŋa te ŋā poki tane 'e te ŋā poki vahine

Te ŋā poki, he haka roŋo te aŋa i te rauhuru pakeke, i te ŋē iŋa o roto i te nātura, 'e ki te vānaŋa o te nu'u o muri i a rāua. Mai te poreko iŋa e ha'amata era i te vānaŋa, hai mata, hai huru o te haka mākenu-kenu i te hakari, hai taŋi, hai haka ŋē i tō'ona re'o, 'e koro'iti nō e ha'amata era mo kī i te kupu vānaŋa, he haka rava he oho i tā'ana kupu vānaŋa, he pāhono i te 'ui po-poto, he aŋa i te me'e ta'e ku'i-ku'i mo kī mo aŋa, he aŋi-aŋi he oho i te ŋē o te kupu vānaŋa, 'e he riva mo 'ite he aha te 'īŋoa o te me'e o muri i a ia.

Te me'e hope'a o te hauha'a he 'ite pē nei ē, 'ina e rua poki pē tū huru 'ā, 'e te poki e rova'a ena te aŋi-aŋi hai huru 'ō'ona mau 'ā.

¿O te aha i ai ai me'e hauha'a te haka ma'a i te vānaŋa ki te poki?

Te vānaŋa, he me'e hā'ū'ū ki te huru ta'ato'a o te poki mo haka aŋa, he riva mo piri ki te tahi nu'u 'e ki te me'e o tō'ona kona noho, he 'ata rahi te huru o te me'e aŋi-aŋi e ia.

He riva mo kī i te vānaŋa mo te rāua me'e haŋa, i te rāua me'e ŋaro'a, i te rāua mana'u, i te rāua me'e 'ata haŋa, he haka aŋa i te rāua mana'u, he 'ite he oho mo kī i te kupu vānaŋa, 'e i te me'e tāpa'o mo aŋi-aŋi e rāua mau 'ā 'e mo te tahi kope, koia ko te 'ite mo oho i te haka tere i tā'ana me'e haŋa, e ia mau 'ā.

¿Pē hē ana haka pūai ana oho te vānaŋa iŋa o te poki, hai kori 'e hai aŋa paurō te mahana?

- Ka haka ai te rauhuru huru o te kori, mo te poki, te me'e mo haka roŋo, 'e e u'i mo piri ki te tahi poki 'e ki te tahi nu'u.
- Ka haka roŋo riva-riva ki te poki, mo pāhono ki tā'ana vānaŋa, hai haŋa ana pāhono ki tā'ana vānaŋa.
- Ka kī-kī te 'īŋoa o te me'e to'o e te poki, i te kona hare era. Te hā'aura'a, tā'ana tuete haŋa rahi, te me'e o roto i tō'ona piha moe, te me'e mo tā'ana kai paurō te mahana. Ka kī-kī te huru o te me'e haŋa, te hā'aura'a, he kī'ea, he nui-nui, he huru pororeko, rā-rā, pū-pū, 'e te tahi huru.
- Ka hīmene, hai hīmene ŋā poki o te tupuna. Ka haka taŋi hai hīmene mo haka rahi i tā'ana kupu vānaŋa, pa he ŋā hīmene ena i te hope'a o te roŋo nei.
- Ka kī-kī te aŋa aŋa e te poki 'i roto i te kori, 'e i te aŋa paurō te mahana, e u'i mo ta'e haka tī-tika te kupu vānaŋa hape ana kī, te rave 'a tano, he kī haka 'ou i tā'ana vānaŋa hai haumarū 'e 'ai ka kī riva-riva te kupu ta'ato'a, te hā'aura'a, mo kī "ko haŋa 'ā a au ki te kuieria", he

pāhono koe, “ah! ko haŋa 'ā koe ki te kuiere”; mo kī atu “‘āpō ko kai 'ā a au i tā'aku kai”, he pāhono koe, “ah! he aha ta'a kai o 'aŋarīnā”; 'o mo kī atu “ko haŋa 'ā a au mo uru i te riese”, he pāhono koe, “ah! ko haŋa 'ā koe mo uru i tu'u rierse!”.

- Ka kī-kī koe i te kupu vānaŋa 'āpī mo haka rahi i te kupu vānaŋa o te n̄a poki, hai kupu vānaŋa o roto i te rāua hua'ai, 'ātā ki te kupu o te henua. Te hā'aura'a, he kupu vānaŋa o roto i te haka tere henua, o roto i te nātura, te huru o te me'e o roto i te raŋi, te kupu o te rauhuru nono take'a, he kupu vānaŋa o roto i te rauhuru koro nui o te rāua kona noho, o te parau 'āpī, e te tahi atu.
- I te hora e tiaki 'ā 'o e oho 'ā ki te tahi kona, ka kī ki te poki mo aŋa i te kori hai kupu vānaŋa tano, te hā'aura'a: “i ai rō e tahi kio'e ko kai 'ā i te...!” (marenī, pimentone, tāporo, te tahi atu me'e).
- Ka aŋa hai kori, mo take'a hai me'e 'i muri i te poki, te hā'aura'a, “he take'a, ėhe aha ta'a me'e take'a?, he me'e ha'amata ha ti'ara'a “M” (manzana, mamāri, meri, manioka...te tahi me'e).
- Ka haka hahine ki te poki, hai rauhuru puka mo tai'o, pa he: ve'a, puka 'a'amu, puka mo aŋa o te kai, puka pāta'u-ta'u, puka o ruŋa i te rauhuru manu, puka o ruŋa i te rauhuru māuku, puka mo aŋa i te 'ati piri, puka enciclopedas.
- Ka haka aŋi-aŋi ki te poki, te hauha'a rahi o te tai'o i te puka 'e o te 'ite mo pāpa'i paurō te mahana, te hāura'a, mo haka aŋi-aŋi i te 'iŋoa o te ara, mo 'ite 'e mo aŋi-aŋi i te me'e haŋa.
- Ka tai'o hai 'a'amu ki te n̄a poki, ka aŋa hai 'ui-'ui mo haka aŋa e te poki hai mana'u o ruŋa i te aha te 'a'amu tai'o era.

- E e'a 'ā kōrua ko te poki, ka kori kōrua o ruŋa i te n̄a kupu vānaŋa ena o te kona noho o rāua; i te me'e o ruŋa i te tāpura, o ruŋa i te hoho'a nu-nui o te ara, o ruŋa i te parau o te me'e ho'o, o ruŋa i te tāpura haka 'ite i te me'e hauha'a, o ruŋa i te tāpura o te nuku-nuku taŋata henua, 'e te tahi tāpura o te me'e ho'o o roto i te hare toa, he 'iŋoa o te me'e mo ho'o.
- Ka kimi kōrua ko te poki i te hā'aura'a o te kupu vānaŋa 'āpī haka roŋo, mo haka rahi i tā'ana kupu vānaŋa.
- Ka kī koe ki te poki, mo kori i te pāpa'i iŋa i tō'ona 'iŋoa, i te 'iŋoa o te hua'ai, o te hoa, te hā'aura'a, he pāpa'i i te roŋo mo tō'ona mahana poreko. E u'i 'ā i te hoho'a o te hua'ai, 'i ruŋa i te parau, he kī mo pāpa 'i i te 'iŋoa o te nu'u o ruŋa i tu'a o te hoho'a, he pāpa'i e tahi roŋo mo te hua'ai, he roŋo mo te repahoa e tahi, te tahi huru o te roŋo.

Ka kimi te nā vaha nei 'i roto i te internete (código QR), mo u'i i te rave'a o te rauhuru aña, mo hā'ū'ū i te me'e haña mo anji-anji e te poki.

Nuna'a Tō'oku 'a'amu:
He puka, he hīmene, 'e perīkura o tō'oku 'a'amu.
<https://www.integra.cl/mi-memoria/>

Perīkura 'a'amu i te 'a'amu
<https://www.integra.cl/familias/cuentacuentos/>

Elaborado por Dirección de Educación.

www.integra.cl

